

JÚLIA MARTINOVIČOVÁ

Rodzina z 200 ulami produkująca miód i produkty miodowe z historią i wartością dodaną.

Dane kontaktowe

Imię i nazwisko: Júlia Martinovičová

Położenie: Liptovské Revúce, Słowacja

Wielkość gospodarstwa: nie dotyczy

Rok podjęcia działalności: 2015

Główny kierunek produkcji: pszczelarstwo

Web / Facebook / Twitter: nie dotyczy

Júlia zajmuje się pszczelarstwem od 12 roku życia. Do rzemiosła wprowadził ją ojciec, który pod koniec życia został pszczelarzem hobbystą. Ona wprowadziła z kolei do pszczelarstwa swojego męża, który jest z wykształcenia zootechnikiem i chciał prowadzić gospodarstwo, jednak nie posiadał ziemi, a zwłaszcza pastwisk, aby zająć się chowem zwierząt. Dlatego postanowił pracować razem z Júlią przy produkcji pszczelarskiej, którą z czasem z hobbystycznej przekształcili w profesjonalną.

Júlia i jej mąż nie uprawiają ziemi, a wykorzystują ją jedynie do lokalizacji pasiek. Pasieki znajdują się w kilku lokalizacjach w Dolni Liptov, natomiast miodarnia i warsztat pszczelarski w rodzinnych Liptovské Revúce. Dla regionu charakterystyczna jest produkcja miodów górskich, zarówno kwiatowych (z malin lub kwiatów łąkowych), jak i bardzo cenionych miodów spadziowych. Ponieważ pasieki nie znajdują się na terenach intensywnie uprawianych, produkowane miody są bardzo czyste i wysokiej jakości.

Do założenia gospodarstwa w znacznym stopniu przyczyniło się wsparcie z UE w ramach działania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich „Premia dla młodych rolników”. Był to znaczący zastrzyk finansowy, dzięki któremu możliwe było rozbudowanie gospodarstwa z posiadanych początkowo 5 do prawie 200 uli. W porównaniu z innymi gospodarstwami pszczelarskimi, które zajmują się produkcją miodu, gospodarstwo nadal pozostaje małą firmą rodzinną, którą jednak wyróżnia bardzo dobra więź między gospodarstwem a klientami końcowymi. Dzięki uczestnictwu w projekcie „Adoptuj ul”, a później opracowaniu indywidualnego „programu adopcyjnego”, prawie każda wycieczka do gospodarstwa kończy się „adopcją”, co pomaga nie tylko wyróżnić wytwarzane produkty, ale także zapewnić ich sprzedaż. Niemal przyjacielskie więzi z klientami sprawiają, że rolnicy dobrze wiedzą np. kto produkuje leki z ich miodu, a odbiorcy poznają gospodarstwo. Takie podejście zapewnia przejrzystość działalności i potwierdza jakość pochodzących z gospodarstwa produktów. Poza kilkoma stałymi obiektami, rolnicy budują zaplecze w postaci małej miodarni, pakowni i warsztatu pszczelarskiego. Działalność pszczelarską uzupełnia działalność edukacyjna, polegająca na organizowaniu różnych programów dla szkół i rodzin, co przyczynia się do promocji gospodarstwa i jego produktów.

Aby prowadzić dochodową działalność konieczna była zmiana podejścia do produkcji. Gospodarstwo jest zlokalizowane na obszarze górskim, gdzie wydajność miodu jest kilkakrotnie niższa w porównaniu z południem Słowacji. Mimo, że na przykład miód spadziowy jest sprzedawany po wyższej cenie niż

Viability of small farms managed by young farmers under new
"farm-to-fork" strategy (2020-1-CZ01-KA203-078495)

rzepakowy, ze względu na niższą produkcję, różnica w cenie nie jest w stanie zrehabilitować gospodarstwu strat wynikających ze specyficznego położenia. W związku z tym, konieczne było znalezienie sposobu na wyróżnienie oferowanych produktów spośród innych dostępnych na rynku, pochodzących z klasycznej produkcji. Dlatego rolnicy w znacznie większym stopniu skupiają się na bezpośredniej współpracy z pozyskanymi lub potencjalnymi klientami.

Gospodarstwo znajduje się w fazie dynamicznego rozwoju, a rolnicy mają świadomość, że niektóre procesy, zarówno produkcyjne, jak i marketingowe, wymagają stabilizacji. W przyszłości rolnicy planują stworzyć warunki do biwakowania oraz przetwarzania własnego surowca. Chcieliby wprowadzić np. własną markę miodu pitnego i piwa miodowego, a także kosmetyki miodowe oraz miody z ziołami lub owocami.

Gospodarstwo jest gospodarstwem rodzinnym, w którym poza Júlią i jej mężem, sezonowo w pracę angażują się jeszcze mama, brat i teściowa Júlii. W gospodarstwie jest też zatrudniony bliski przyjaciel rodziny. Współpraca z innymi rolnikami odbywa się głównie na zasadzie wymiany doświadczeń lub promowania wspólnych interesów. Júlia jest członkiem ASYF, a także Słowackiego Związku Pszczelarzy i aktywnie komunikuje się z innymi członkami obu stowarzyszeń.

Tak jak Júlia przejęła rzemiosło od swojego ojca, tak ona i jej mąż starają się zaszczepić miłość do pszczół synowi, który również, na ile to tylko możliwe, aktywnie pomaga w gospodarstwie. Júlia wierzy, że jeśli tylko on lub inne dzieci będą zainteresowane przejęciem gospodarstwa, będą mieli dobre warunki do rozpoczęcia działalności.

Photos:

